

متلونه او معنا بى

دليکلونيٽه ١٣٩٧/٤/١٥

Ketabton.com

لیکونکی : سعادت الله (دوستی)

دكتاب نوم متلونه او معنائي
اريكي

تليفون

ایمیل ادرس: dostisadatullah@gami.com

مُتلونه هغه په وزن پخی
خبری دی چې د خبرو تپنگار
لپاره کارول کېزې
د مثل ويونکي معلوم نده
مثل دیوه عالم پوه شخص
لخوا ويل کېزې
هر مثل په څو معناوو را ئې

هر مثل دیوه کتاب غوندی
معنا لری

بسم الله الرحمن الرحيم

متل:چي کري هغه به ريبى

مانا: هر عمل هر کارچي صادروي دهغه
حساب چي هر وخت وي خامخا به يى وركوى

متل: مار ته په لستونې کي ئاي مه وركوه

مانا: دېمن لند مه پرېرده که هر ٿومره چي خور
شي بياهم ستا دېمن ده لري ورڅه گرځه

متل: په یوه گل نه پسلی کېزى
مانا: که چىرى په یوه تولنه کي بنه يابد سېرى وي
ھېش نشي كولاي

متل: خپل عمل دلاري مل
مانا: هر كار چى كوي نتىجه يى خامخا وينى هم په
دنيا هم په اخرت کي

متل: ادب لە بى ادبە زدە كېزى

مانا: که خوک بدکار و کړي لیدونکی دخان سره
فکر کوي که چيرته زه هم همداسي کاروکرم دی
ماته بد بنکاري نو زه به هم بد بنکارم

مثل: دریاب په یوه لوته نه خربزی
مانا: که په یوه تولنه کي بنه خلگ پیروي یو خراب
سری دی تول نشي خرابولی

مثل: چي بد ګرخي بد به پرخي
مانا: چي له بد خلکو سره ګرخي هر وقت په
هر حای کي به ناكا یې خپل کار به نشي سمولای

متل: چي څه کوي په چا و به سی پر تا
مانا: هیڅکله چاته کوهی مه کینه هغه کوهی ته به
ته ورلويدلی بی

متل: چي اوسي په خوي به ده ځو سی
مانا: هر چيري چي اوسي که له بنو خلکو سره که له
بدو خلکو سره هغه سی به بی
مثل: که
ديو عطر پلورونکی دوکان ته ورشی چي را وزی

که مو په خنگ کي ملګري وروست او (گنده) وو
باورشي چي دهغه ورست والي (او گندوالي) تاسوته سرايت
کوي

دعترو بوی به دی ٿي او که دقاصاب دوکان ته
ورشی چي راوزي دغوبني بوی به دی

متل: بي قامه مقام نشه
مانا: که څوک قوم ونلري دده هیڅ رتبه يا مقام نشه

متل: بی کارے بدبوختی زانگو ده
مانا: بی کاري لویه بدبوختی ده که چيري څوک
بیکاره شی په دے دی پوه شی چی بدبوختی ورته
را غله

متل: دتوري پرهار جورپزی خو دخولي پرهار نه
جورپزی

مانا: په توره چي څوک وو هل شی پرهار یې اخير
جورپزی دخولي پرهار یعنی بنکنحل، بدی
خبری، پوچ پاش ویل دخولي پرهار ده دا حکه نه
جورپزی چی ټول وخت په زړه کې وي

متل:ا دب له زحمته اخیستل کېنې
څوک چي پېر زحمتونه، خوارى تیرې کړې هغه
حال ورته معلوم شي بیا پېر په نرمي چلند کوي

متل:ا جل چي راشي وخت نه غواړي
مانا:که په یو چا غم پا پېښه راشي
نه
ردېنې نه یې خنثاكولای شي

متل: اخوريي جورکرويل اس به خدائ راکري

مانا: څوک چي هر کار کوي اميد دي له لاسه نه
ورکوي خدائ په هربنه کار کي له چاسره مرسته
کوي

يو عالم کيسه کوي وايی زه یو وخت په یو جومات
کي ناست وم یو ميری مابنام یو پايی ته دختلو
کوشش کول تر نيمایي چي به وخت بيا به
راولويد ترسهاره پوري ۳۰۰ ۳۷له وخت ببابه
راولويد اخير وخت

دا ميری حکه کامياب شو چي اميد يى له لاسه نه
ورکول

متل: بیکاری لنگیری خواری تری زپزی

مانا: که خوک بیکاره وی خامخابه
خوارے ورباندی رائی دی هیچ وخت
اسوده ژوند نشی کولای

متل: بی کاره انسان ته شیطان کارگوری
مانا: انسان چی بیکاره شي هره گنا کوي کاريی نه
وی غلا کوي.....

متل: بیرہ دشیطان کار ده
په هر کار کی باید تلواره ونکرو ځکه دتلواری
کار خراب ده

متل: بے اتفاقی دکورورانی ده

مانا: که په یو کورکي بي اتفاقی راشي هرڅوک به
خپله مخه حئي دیوبل په حال به نه وي خبر هر یو
به له وراني سره مخ کېږي خوار او ذليل ژوند به
بي وي

متل: بي حرکته برکت نشه

مانا: څوک چې حرکت(کار) نکوي برکت به له
کومه شي چې هرشى وي هغه به خلاص شي

متل: بی عقل جمال خوبنوي عاقل کمال

مانا: پوه سری هروخت هرجای کمال، کار، خوی
خوناپوه

بیا هروخت ت تنهها
بنایست خوبند وی

متل: بی غیرته سری هم حان وزنی هم بل

مانا: خوک چی بیغیرته وی پرمخ نشے تلای
هم حان له گوابن سره مخ کوی هم بل له ده سره
زره نه وی هیخ نشی کولای

متل: ورور دی وی په لاهور دی وی

مانا: دچاچي بنه ورور، بنه ملگري، بنه
دوست وي هر چيري چي وي يو وخت به په درد
درته و خوري

مثل: مکوه په چاوبه شي په تا
مانا: په چاظلم تيرى مکوه نن که ستا زور ده سبا
بیاهجه ته هم زور په لاس ورخی په نن پسي سبا
شته

مثل: خوک چي خلف لري نه مري
مانا: خوک چي خلف (عوض) يعني بنه زوي، بنه
ورور، بنه دوست لري هيچ وخت يى نه هيروي تل
يى په ياد لري نو دى داسي شو لكه ژوندي

مثل: رېل دير سي دوستان لبر سي
مانا: خوک چي په هرشي غوسه، بنکنڅل کوي هغه
به هر وخت تنها وي دوستان به يى نه وي

متل: تر ورخ دتیری او به نه راگرخي

مانا: خبروته باید پام فکر و کرو کله چي یو خبر له
خولی ووزی بیانه راگرخي هر خومره کوشش چي
وکی بیا هغه خبر نشی راگرزولای

متل: دیوی سپری له لاسه څوک روغ پوستین
اورته نه اچوی

مانا: څوک چي بنه دوست بنه ملګری لري دیوی
کوچنی غلطی له امله هغه له لاسه نه ورکوي هغه
غلطی به ورته واضح کړي د سمولولارښوونه به
ورته وکړي

متل: اصل خطا نلري کم اصل وفا نلري

مانا: خوک چي له اوله اصل وي بيا چي هر څومره
خطاوکړي خطای نه ده او کم اصل چي
بيا هر څومره وفا وکي بيا هم بي وفا کېږي

مثل: غل ته وايی غلا کوه کورو والا ته وايی بیداره
او سه

مانا: دامتل ددوه مخه خلګولپاره وي ل کېږي تاسره
چي ناست وي یورډول وي بل ځای چي ته نه يې
بيا بل څه وايی

مثل: بلاوه برکت يې نه وه
مانا: یوه پېښه پېړه غته او ضرري وي په خلګو
راشی بيا خلګو ته ضرر ونه رسوي دامتل وي

مثل: تجربه لوی استاذ ده ✓

مانا: خوک چي تجربه لري هر خاي لارښونه
ورته کړي دی په هر کار کي کامبا ب وي ټکه
داستاذ خبره ډير تاثيرکوي

متل: تخت سليمان ته پاته نشو اوګنج قارون ته

مانا: دادنیا اخیر پاته ده په دي دنیا دی خوک نه
نازېنې ټکه سليمان <ع> پیغمبر وه چي تخت ته
تر قیامته تخت ورته پاته نشو

متل: ترا او بودم خه کالی مه کاره

مانا: هر کار چي کوي تياري باید ورته و نیسی که
چيري تا تياري نه وي نیولي کار دی خرابیزی

مثل: تربـدـخـيرـي خـراـبـ گـنـدـلـيـ بـنهـ دـهـ

ترپـاتـهـ کـارـ خـراـبـ کـارـ بـنهـ دـهـ حـکـهـ چـيـ پـاتـهـ کـارـ
هـيـخـ حـاـصـلـ نـشـتـهـ اوـخـراـبـ کـارـ بـياـ هـمـ لـبـ
حـاـصـلـ کـوـيـ

مثل: تـرـبـورـتـهـ بـيـ وـرـورـهـ مـهـ شـيـ،ـاوـوـرـورـتـهـ بـيـ
زوـيـهـ مـهـ شـ

مانا: او س عصر تول هم دا سی ده تر بور ست امرگ
نه په انتظار ده چي ته مر شی ست اهر څه به ده
ته پاته شی او چي و رور وي دئ بیا څه نشي
کولای و رور هم دغسي ده

متل: تر بی عقل دوست هو بنيار دب من بنه ده
مانا: دبی عقل دوست به تل ضرر در رسپری خو
دب من یواری ضرر در رسپری له دب من غچ هم
اخیست لای شوای خو له دوسته یی نه نشي
اخیست لای

متل: تر پنولاندی حمکه مه ګوره
مانا: دا حمکه حکه مه ګوره چي ته ورباندی روان
یی ستا مرستندویه ده

متل: تر کانی دبیزو کار نده
مانا: هر کار کاسب غواړي هر خوک نشي کولای
چي هر کار وکړي

مثلاً: دهقان د داکتر کار نشي کولای
داکتر بیانجاري نشي کولای

متل: ترکورني سري گښته خر بنه ده

مانا: سري کور ناست وي هیڅ کته بې نه وي
صرف لا دی کوي او گښته خر خو پدي بنه ده
چي بار وړي خلګ گته تري اخلي

زموږ په ټولنه کي دا یو پير بد عادت ده چي
زمرى تل ستايى او خر ته تل بدوايى زمرى دى
داري خوري بې اوخر ددوی خدمت کوي که
چيري دا توپير زموږ په ټولنه کي وشى زموږ په
دټولنه به تل ارامه وي

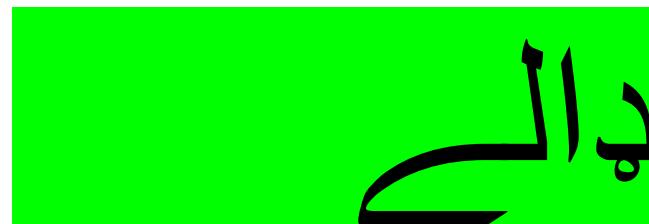
متل: تر ناصالح او لادنیستی بنه ده
مانا: دچاچی ناصالح او لاد وي تاوانونه يى ور
رسپزى تل به خپه وي تر هغه خو دا بنه ده چي
اولاد يى نه وي ارام خوبه وي

متل: تشه لاسه ته مي دبمن يى
مانا: او س زمانه توله پيسه ده دپيسو قدر پيرده که
دي پيسى وي تول خلگ به دي قدر کوي که دي
پيسى نه وي قدر به دي باد يوسي خو علم چي له
چا سره وي چي په هر حال وي قدر يى زيات وي

متل: تللى وخت بيرته په لاس نه رائي

مانا: هروخت دنن ورخي کار سباته مه پريزده
وخت سره زرده باید له هر وخت څخه سمه ګټه
واخلو

يوه سري له يوه عالم څخه پوبنته وکړه زه څه
وخت مر کيږم؟ عالم ورته وویل هره ورڅ
سري وویل دا څنګه! عالم ورته وویل ستا مرګ
هره ورڅ راتلونکی ده ته باید هره ورڅ تياري
ونيسې

زماڭران گران پلار جان

تە لە ماسىرە بى

دژوند پە هەرە بىرخە كى ھلى

خۇي كېيدى

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library